

Context històric del congrés de 1906

El català es parla en un territori de 68.730 km² repartit entre quatre estats europeus (Espanya, França, Andorra i Itàlia). Al principi del segle XX, si bé la immensa majoria d'habitants d'aquest territori entenien i parlaven la llengua pròpia de la comunitat, el nombre total de parlants no superava els quatre milions de persones.

Grup de alumnes de la escola municipal de Porreres en un exercici a les Ombres de Aitò. (1906)

Mitjans de comunicació

Al principi del segle XX, el català no era present a cap diari i només en alguna revista periòdica. A les Balears, els setmanaris *L'ignorància* i *La Roqueta* eren les revistes més conegudes de finals de segle XIX.

Al principi del segle XX, només una minoria d'elit llegia i escrivia la llengua pròpia de la comunitat. En aquella època, el 80% o el 85% de la població no havia estat objecte de cap casta d'escolarització, i els que havien anat a escola, ho havien fet en castellà.

Mapa dels dialectes de la llengua catalana.

Codificació de la llengua

Al principi del segle XX era prioritari codificar la llengua catalana, és a dir, "descobrir i formular les lleis gramaticals del nostre idioma, aclarir i fixar les seves formes ortogràfiques, inventariar el lèxic català, totalment, íntegrament, amb

fil·lació etimològica, amb notació fonètica, amb totes les varietats dialectals, amb l'evolució històrica dels mots, amb l'àrea geogràfica de cada un, amb l'expressió gràfica de les coses que cada paraula ha representat o

representa, i amb la seva definició científica" (Enric Prat de la Riba: "Proposició d'ampliació de l'Institut d'Estudis Catalans", a *La veu de Catalunya*, 1911)

Ús oficial

Al principi del segle XX, a les Illes Balears eren vigents tot un seguit de lleis aprovades al llarg del segle XIX en contra de l'ús de la llengua catalana. Així, la denominada Llei Moyano, de 1857, que establí l'obligatorietat de l'ensenyament primari, només en castellà. També la Llei del notariat, de 1862, que suprimí l'ús del català en l'àmbit notarial (testaments, contractes, etc.). El 1870, es promulgà la Llei del registre civil, que obligà a traduir al castellà els documents "en idioma estranger [sic] o en dialecte del país". Abans, amb la Reial cèdula de 1768, s'havia prohibit l'ús del català en l'Administració municipal.

Ensenyament

Al principi del segle XX, el català no era present oficialment a l'ensenyament ordinari. L'educació moderna a les Illes Balears, nascuda de la política il·lustrada de Carles III, i de la Societat Econòmica d'Amics del País, al final del segle XVIII, mai no va concebre altra llengua que el castellà com a instrument de formació dels balears.

L'any 1906, un any decisiu

La importància de l'any 1906 en la història de la cultura dels territoris de parla catalana fou decisiva. I és que en aquell any, a més a més de la celebració del Congrés Internacional de la Llengua Catalana, coincidiren un conjunt d'elements de gran transcendència. Joaquim Molas i J.M. Castellet constataren, en el pròleg de *Poesia catalana del segle XX* (1963), l'aparició, l'any 1906 d'una sèrie de llibres significatius: *Pilar Prim*, de Narcís Oller, que cloïa, pràcticament, el Naturalisme; *Enllaç*, de Joan Maragall; *Horacianes*, de Costa i Llobera; *Els fruits saborosos* de Josep Carner, que traduien una gradual evolució des d'actituds impressionistes i individualistes fins a d'altres de més coherents adscrites al Simbolisme i el Classicisme dels nous

temps; *La nacionalitat catalana*, d'Enric Prat de la Riba, que formulava clarament els programes d'acció del nacionalisme burgès i el *Glossari d'Eugeni d'Ors*, que recollia totes les inquietuds i ambicions estètiques i socioculturals de la nova conjuntura". A Mallorca, a més a més, el mes de gener es començà a publicar la revista *Mitjorn*, inici del Noucentisme a les Illes Balears i de l'anomenada primera generació de l'escola mallorquina de poesia. El 1906 també és l'inici d'un projecte ambiciós: la publicació de les obres completes de Ramon Llull, sota la direcció de Mateu Obrador Benassar.

